

Marek Matejun*, Waldemar Staroń*

Menedżerskie i prawne aspekty podejmowania działalności gospodarczej w Polsce

[Po więcej publikacji zapraszam na www.matejun.pl]

Wprowadzenie

Proces transformacji ustrojowej Polski, wywołał istotne zmiany w różnych obszarach rzeczywistości społeczno-gospodarczej. Najbardziej dynamiczne przeobrażenia dokonały się w sferze zatrudnienia i rynku pracy. Zmiany prawa, poprawa koniunktury oraz rozwijające się rynki otwierały możliwości swobodnego prowadzenia własnej firmy. Obecnie temat podejmowania działalności gospodarczej jest nadal aktualny. Na proces ten składa się szereg decyzji o charakterze menedżerskim, związanych z biznesową koncepcją firmy, jak również czynności prawnych związanych z formalnym rozpoczęciem działalności.

Biorąc to pod uwagę **celem pracy** jest prezentacja wybranych menedżerskich i prawnych aspektów podejmowania działalności gospodarczej oraz ich ocena dokonana przez osoby, które rozpoczęły już prowadzenie własnej firmy. W artykule przedstawiono wyniki pilotażowych badań ankietowych prowadzonych wśród mikroprzedsiębiorców z regionu łódzkiego.

2.1. Decyzje i czynności w procesie podejmowania działalności gospodarczej

W wąskim ujęciu **proces podejmowania działalności gospodarczej** oznacza zorganizowanie nowego przedsiębiorstwa przez osobę nie będącą do tej pory przedsiębiorcą poprzez jego wyodrębnienie pod względem ekonomicznym,

---

* dr inż., Politechnika Łódzka, Wydział Organizacji i Zarządzania.

* lic., Politechnika Łódzka, Wydział Organizacji i Zarządzania.

organizacyjnym i prawnym. Faza ta, określana mianem założycielskiej lub startowej, rozpoczyna się konkretnym pomysłem i trwa aż do zarejestrowania pierwszych obrotów przedsiębiorstwa¹. W ujęciu prawnym realizacja tego procesu umożliwia natomiast podjęcie przez przedsiębiorcę działalności gospodarczej, rozumianej jako zarobkowa, zorganizowana i ciągła aktywność wytwórcza, budowlana, handlowa lub usługowa². Przebieg procesu założycielskiego obejmuje dwa odmienne pod względem treści etapy³:

- **przedzałożycielski**, obejmujący wczesną oraz właściwą fazę przygotowawczą, w której następuje gotowość do podjęcia działalności gospodarczej,
- **założycielski**, obejmujący fazę koncepcyjną, realizacyjną i faktycznego zainicjowania działalności gospodarczej.

W ramach tych etapów przed przedsiębiorcą pojawia się konieczność podjęcia szeregu decyzji oraz czynności pozwalających na rozpoczęcie działalności gospodarczej. Można zidentyfikować tu dwa obszary: **menedżerski**, wyznaczający rynkową koncepcję biznesu i **prawny**, zmierzający do formalnoprawnego rozpoczęcia prowadzenia własnej firmy.

Wśród najważniejszych aspektów rozważanych w ramach obszaru menedżerskiego można wymienić określenie pomysłu na biznes i rynkowej tożsamości podmiotu. Przez **pomysł na biznes** rozumie się wyznaczenie podstawowych parametrów planowanego przedsięwzięcia, w szczególności takich, jak: przedmiot działania, rynek docelowy oraz forma własności przedsiębiorstwa⁴. Uzupełnieniem staje się tu marketingowa koncepcja działania obejmująca poszukiwanie nisz rynkowych i wybór strategii konkurencyjnej firmy. Celem jest wybór takiego pomysłu na biznes, który wpisuje się w zlokalizowaną niszę rynkową, wypełnioną następnie ofertą otwieranej firmy⁵.

W obszarze menedżerskim należy również dokładnie przeanalizować interakcje, jakie zachodzą będą między firmą a otoczeniem. Szczególnego znaczenia nabiera tu analiza klientów, dostawców i konkurentów, a także procesów i trendów zachodzących w ramach otoczenia ogólnego organizacji.

Funkcjonowanie wszystkich obszarów działalności przedsiębiorstwa uzależnione jest także od **właściwego zasilenia finansowego**. Stąd tak istotne staje się rozpoznanie źródeł finansowania przedsiębiorstwa. Wybierając je należy uwzględnić między innymi: szybkość pozyskania kapitału, jego wysokość, koszt pozyskania, czy okres i harmonogram zwrotu kapitału⁶,

¹ B. Piasecki (red.), *Ekonomika i zarządzanie małą firmą*, PWN, Warszawa–Łódź, 2001, s. 97-98.

² art. 2 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej z dnia 2.07.2004, Dz. U, nr 173, poz. 1807 z późn. zmianami.

³ B. Piasecki (red.), *Ekonomika i zarządzanie...*, dz. cyt., s. 99.

⁴ Z. Pawlak, *Biznesplan: zastosowania i przykłady*, Poltext, Warszawa, 2006, s. 43.

⁵ W. Markowski, *ABC small business'u*, MARCUS S. C., Łódź, 2004, s. 34.

⁶ Ł. Kusak, *Jak wybrać najkorzystniejsze źródło finansowania*, „ABC finansów”, dodatek do „Serwisu Finansowo – Księgowego”, nr 26(480) z 29 czerwca 2004, s. 3 – 11.

Analiza powyższych obszarów pozwala wyznaczyć strategiczny kontekst przedsięwzięcia, którego urzeczywistnieniem jest planowanie, uważane za jedną z klasycznych funkcji procesu zarządzania i polegające na formułowaniu celów organizacji i określeniu jak można je najlepiej osiągnąć w przyszłości⁷. **Cele działania** to posiadające określony kształt formalny, przewidywane do zrealizowania zamierzenia, wynikające z potrzeb przedsiębiorstwa i jego otoczenia.⁸ Przedsiębiorca, który posiada wizję własnego biznesu, potrafi myśleć perspektywicznie i dostrzega szanse tam, gdzie inni widzą same przeszkody⁹.

Sformułowanie celów przedsięwzięcia jest punktem wyjścia do opracowania sformalizowanej koncepcji działania w postaci **biznes planu**. Jest to element planowania strategicznego będący zestawem dokumentów, w których na podstawie oceny sytuacji strategicznej firmy zawarta jest projekcja celów firmy i sposobów ich osiągnięcia, przy uwzględnieniu uwarunkowań natury finansowej, rynkowej, marketingowej, organizacyjnej, kadrowej i technologicznej. Obejmuje on działalność bieżącą oraz okres kilku następnych lat¹⁰. Sam akt przygotowania planu biznesowego zmusza przyszłych przedsiębiorców do skryształizowania poglądów na temat skutecznego uruchomienia przedsięwzięcia i zmusza ich do przedstawienia go na papierze, zanim pochłonie on czas i pieniądze.¹¹

Na prawny obszar podejmowania działalności gospodarczej składa się przede wszystkim **wyбір formy organizacyjno-prawnej** podmiotu gospodarczego. Przy wyborze tym należy brać pod uwagę m.in.: rodzaj i skalę działalności, liczbę wspólników, zakres odpowiedzialności majątkowej za zobowiązania firmy, formę opodatkowania i rodzaj prowadzonej księgowości, formy reprezentacji podmiotu oraz inne czynniki¹².

Należy również pamiętać, iż podejmowanie oraz wykonywanie działalności gospodarczej może wiązać się dodatkowo z obowiązkiem uzyskania: koncesji, licencji, zezwolenia, wpisu do rejestru działalności regulowanej lub uprawnień do wykonywania określonych zawodów¹³.

Dalsze czynności prawne sprowadzają się od **rejestracji działalności gospodarczej**, w której wykorzystywane są różnorodne dokumenty konstytutywne stwierdzające fakt utworzenia, zawiązania oraz ustalenia ustroju wewnętrznego

---

⁷ A. Czermiński, M. Czerska, B. Nogalski, R. Rutka, J. Apanowicz, *Zarządzanie organizacjami*, TNOiK, Toruń, 2002, s. 142.

⁸ W. Grudzewski, I. Hejduk, *Projektowanie systemów zarządzania*, Wydawnictwo Difin, Warszawa, 2001, s. 201 – 202.

⁹ A. Mohr, *Zarządzanie wzrostem firmy*, Wydawnictwo HELION, Gliwice, 2006, s. 18.

¹⁰ J. Skrzypek, E. Filar, *Biznes plan*, Poltext, Warszawa 2007, s. 21.

¹¹ R.W. Griffin, *Podstawy zarządzania organizacjami*, PWN, Warszawa, 2004, s. 321.

¹² zob. także: K. Safin, *Zarządzanie małą firmą*, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu, Wrocław 2002, s. 142.

¹³ M. Dolna-Ciemniakowska, A. Wesółowska, *Zakładamy firmę*, Wydawnictwo Difin, Warszawa 2007, s. 304.

jednostki gospodarczej¹⁴. Pierwszym krokiem w procesie rejestracji firmy osoby fizycznej jest wpisanie jej do ewidencji działalności gospodarczej¹⁵. W przypadku spółek prawa handlowego trzeba je zarejestrować w Krajowym Rejestrze Sądowym. Dalszy proces rejestracji obejmuje zgłoszenie do urzędu statystycznego, urzędu skarbowego, wyrobienie pieczętki, założenie konta bankowego, zgłoszenie do ZUS oraz do innych instytucji, w tym Państwowej Inspekcji Pracy, Inspekcji Sanitarnej czy Handlowej.

Należy podkreślić, że chociaż decyzje menedżerskie i prawne podjęte w procesie założycielskim wyznaczają strategiczne ramy planowanego przedsięwzięcia, to jednak mogą być w większości modyfikowane w trakcie dalszego funkcjonowania przedsiębiorstwa. Błędy popełnione w procesie założycielskim mogą jednak utrudniać rozwój firmy lub wiązać się ze stratami finansowymi lub kosztami utraconych korzyści rynkowych.

2.2. Metodyka prowadzonych badań i charakterystyka respondentów

Realizacji celu pracy poświęcono **pilotażowe badania ankietowe** w grupie podmiotów prowadzących działalność gospodarczą zarejestrowaną na terenie miasta i gminy Koluszki. Jest to największa i najlepiej rozwinięta gospodarczo gmina powiatu łódzkiego wschodniego. Zaletami tego regionu jest dobre położenie geograficzne, połączenia komunikacyjne, a także rozwinięta infrastruktura gospodarcza. Uwarunkowania te sprawiają, że na tym obszarze zauważalne są korzystne perspektywy dla rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw.

Badania przeprowadzono w okresie maj-czerwiec 2008 r. Jako technikę badawczą wykorzystano technikę ankiety rozdawanej. Narzędziem badawczym był obszerny kwestionariusz ankiety. Realizacja badań polegała na bezpośrednim doręczeniu kwestionariusza ankiety do wybranych celowo przedsiębiorców prowadzących zarejestrowaną działalność gospodarczą. Łącznie przekazano 22 kwestionariusze, z czego otrzymano zwrot 16 ankiet (wskaźnik zwrotności 73%). Wszystkie zakwalifikowano do ostatecznej analizy.

W badaniach wzięły udział wyłącznie mikroprzedsiębiorstwa, działające jako osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. 38% badanych firm nie zatrudnia pracowników, natomiast w 18% z nich pracuje od 6 do 9 osób. Większość tych podmiotów (75%) działa na rynku lokalnym i regionalnym, natomiast na rynku krajowym działa tylko co czwarte przedsiębiorstwo. Wśród ankietowanych przedsiębiorców ok. 40% otworzyło własną działalność gospodarczą w latach 2000 – 2004. Co czwarty respondent założył firmę w latach 2005 – 2008 r. Respondentami byli właściciele tych podmiotów. Byli to przede wszystkim mężczyźni (75%), osoby w wieku 31-50 lat (44%), z wykształceniem średnim (56%).

---

¹⁴ S. Lachiewicz (red.), *Małe firmy w regionie łódzkim*, Wydawnictwo PŁ, Łódź 2003, s. 26.

¹⁵ D. Młodzikowska. L. Bjorn, *Jednoosobowa firma*, Wydawnictwo BL Info Polska, Gdańsk, 2004, s. 1.

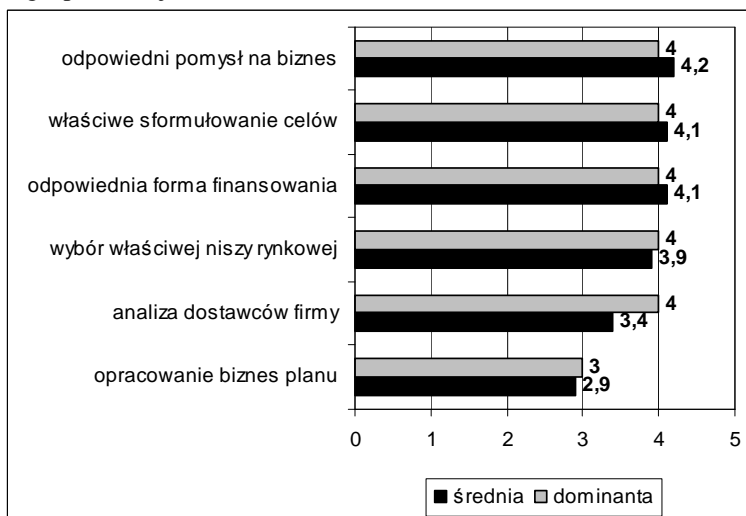
2.3. Opinie przedsiębiorców na temat menedżerskich i prawnych aspektów podejmowania działalności gospodarczej w Polsce

W trakcie badań skupiono się na dwóch obszarach związanych z podejmowaniem działalności gospodarczej: obszarem menedżerskim i prawnym. Zapytano respondentów, który z obszarów, okazał się trudniejszy i bardziej wymagający w procesie zakładania firmy. Zdaniem badanych osób **trudniejszy okazał się obszar menedżerski** (wskazało na niego 62% przedsiębiorców). Stworzenie biznesowej koncepcji działania firmy okazało się bardziej czasochłonne i wymagające większych kwalifikacji oraz wiedzy niż sam proces prawnej rejestracji firmy w poszczególnych urzędach. Zdaniem ankietowanych dobrze opracowana koncepcja biznesu stanowi główny filar późniejszego rozwoju przedsiębiorstwa.

W obszarze menedżerskim podjęto analizę, który z wybranych aspektów, niezbędny do rozważenia przed rozpoczęciem działalności gospodarczej wydaje się szczególnie ważny i kluczowy dla dalszego powodzenia biznesu. Respondenci oceniali znaczenie poszczególnych aspektów menedżerskich w skali od 1 (bardzo małe znaczenie), do 5 (bardzo duże znaczenie).

Respondenci wysoko ocenili znaczenie aż czterech aspektów: określenia odpowiedniego pomysłu na biznes i niszy rynkowej, wybór odpowiednich celów działania w pierwszym okresie funkcjonowania firmy oraz dobór odpowiedniej formy finansowania działalności. Pozostałe aspekty ocenione zostały na średnim poziomie. Wyniki odpowiedzi ankietowanych przedstawiono na rysunku 1.

Rysunek 1. Znaczenie poszczególnych aspektów menedżerskich w procesie podejmowania działalności gospodarczej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badań.

Ważnym elementem menedżerskiego procesu decyzyjnego jest też **lokalizacja miejsca** działalności. Uzależniona ona będzie od charakteru, rodzaju i rozmiarów planowanego przedsięwzięcia biznesowego. Szerszy kontekst prowadzonych badań pozwolił na wyciągnięcie następujących wniosków szczegółowych w odniesieniu do menedżerskiego obszaru podejmowania działalności gospodarczej przez respondentów¹⁶:

- wśród motywów prowadzących do decyzji o podjęciu działalności gospodarczej ankietowani wymieniali przede wszystkim potrzebę niezależności oraz poprawę sytuacji materialnej (średnie wskazania wyniosły w obu przypadkach 4,1 w skali od 1 (najmniejsze znaczenie) do 5 (znaczenie kluczowe),
- przy wyborze pomysłu na biznes zdaniem respondentów bardzo pomocna okazała się analiza rynku docelowego oraz rozpoznanie konkurencji. Ankietowani zwracali uwagę, iż precyzując segment finalnych odbiorców, a przy tym oceniając mocne i słabe strony konkurencji mają możliwość zdefiniowania obszarów, które zapewnią przyszłemu przedsiębiorstwu przewagę konkurencyjną na rynku,
- z badań wynika, iż respondenci najczęściej próbują zdobyć przewagę na rynku poprzez oferowanie produktów wyższej jakości niż konkurenci w takiej samej cenie, albo niższej. Ponadto co 3 ankietowany poszukiwał takich rozwiązań dystrybucyjnych i logistycznych, które pozwoliłyby wyeliminować ogniwa pośrednie, zmniejszając tym samym czas i koszty związane z dystrybucją produktów,
- najważniejszym celem działania przedsiębiorców w pierwszym okresie funkcjonowania firmy było zdobycie klientów (74%). Ankietowani wyznaczali również takie cele, jak: wypracowanie dla swojej firmy dobrej marki (13%) oraz utrzymanie się na rynku (13%),
- badani przedsiębiorcy finansowali rozpoczęcie działalności gospodarczej przede wszystkim ze środków własnych (94%). W znacznie mniejszym stopniu korzystano z pożyczek od znajomych (19%), dotacji, w tym środków z Urzędu Pracy (13%) oraz z komercyjnych pożyczek i kredytów (6%),
- na wybór form finansowania duży wpływ miała szybkość pozyskania środków na uruchomienie planowanego przedsięwzięcia, natomiast średnie znaczenie miały takie czynniki, jak: ryzyko związane z pozyskaniem funduszy oraz wysokość kapitału, który mógłby pozyskać przyszły przedsiębiorca,
- badane osoby zgodnie oceniły, iż rozpatrując poszczególne elementy otoczenia bliższego firmy, szczególnej analizie należy poddać klientów firmy oraz konkurencję. Wysoką średnią ocenę osiągnęła również analiza dostawców firmy,

---

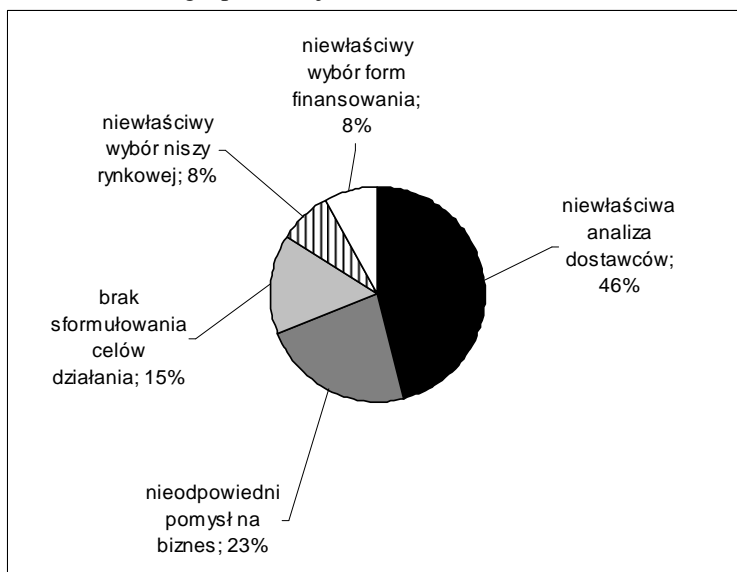
¹⁶ zob. szerzej: W. Staroń, *Menedżerskie i prawne aspekty podejmowania działalności gospodarczej w Polsce*, praca dyplomowa, Wydział Organizacji i Zarządzania, Politechnika Łódzka, Łódź 2008, s. 71-77.

- 62% respondentów stwierdziło, iż zakładając działalność gospodarczą opracowało w mniej lub bardziej rozwiniętej formie biznes-plan. W tym przypadku 43% ankietowanych stworzyło go na własny użytek, a 19% dla potrzeb instytucji finansujących. 38% przedsiębiorców biorących udział w badaniach nie opracowało biznes-planu dla swojego przedsięwzięcia.

W dalszej części badań poddano analizie, jakie błędy w menedżerskim obszarze podejmowania działalności gospodarczej popełnili respondenci. Z perspektywy czasu tylko 4% przedsiębiorców uważa, iż nie popełniło błędów w procesie planowania otwarcia własnego biznesu. Z kolei pozostała część badanych osób wskazywała na różnego rodzaju aspekty menedżerskie, w których dopuściła się pewnych niedociągnięć.

Najczęściej popełnianym błędem w tym obszarze działania była nieodpowiednia analiza dostawców firmy. Wiązało się to z opóźnieniami dostaw towarów, niekompletnymi zamówieniami czy też towarem, który był niezgodny z oczekiwaniami zamawiającego. Prawie co czwarta osoba wskazywała na nieodpowiedni pomysł na biznes. Z drugiej strony, zdaniem badanych osób brak opracowanego biznes planu nie jest problemem w trakcie prowadzenia działalności gospodarczej. Opinie respondentów na ten temat prezentuje rysunek 2.

Rysunek 2. Błędy popełniane przez respondentów w menedżerskich aspektach podejmowania działalności gospodarczej

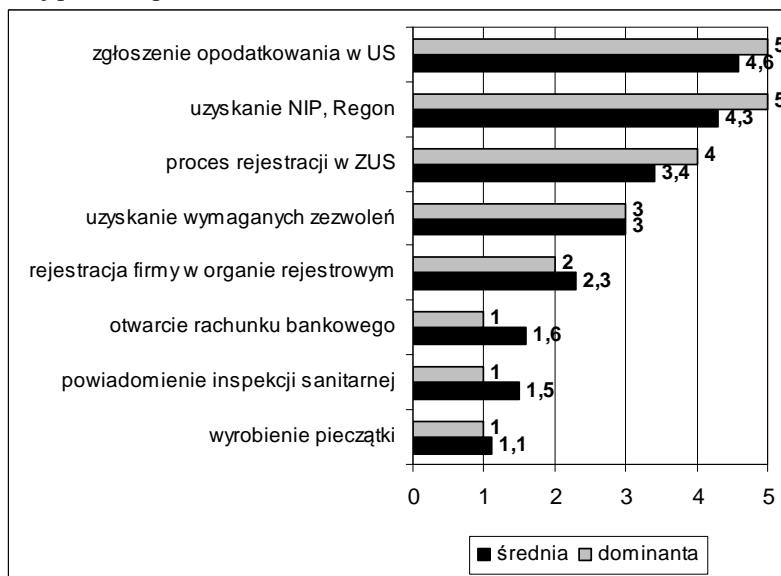
Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badań.

Analizując prawny obszar podejmowania działalności gospodarczej poddano analizie czynniki wpływające na wybór formy organizacyjno-prawnej działalności.

Wszyscy ankietowani prowadzą swoje firmy jako osoby fizyczne. Dokonując wyboru formy organizacyjno – prawnej respondenci głównie kierowali się skalą planowanej działalności, sposobem podziału zysku (który w tym przypadku należy do jedynego właściciela), formą opodatkowania oraz rodzajem przewidywanej działalności.

W trakcie badań analizowano także problemy, na jakie napotkali respondenci w procesie rejestracji własnej firmy. Ankietowani oceniali trudności związane z rejestracją podmiotu gospodarczego w skali od 1 (bardzo niska trudność) do 5 (bardzo wysoka trudność). Z przeprowadzonych badań wynika, iż największą trudność stanowił proces rejestracji w Urzędzie Statystycznym, Skarbowym i Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych. Dość wysokie noty uzyskał również proces uzyskania niezbędnych zezwoleń i koncesji do prowadzenia działalności gospodarczej, co może świadczyć o pewnego rodzaju ograniczeniach dostępu do tego rodzaju zakresu działalności. Najmniej problemu przysporzyło przyszłym przedsiębiorcom wyrobienie pieczętki firmowej oraz założenie rachunku bankowego. Wyniki odpowiedzi respondentów przedstawiono na rysunku 3.

Rysunek 3. Ocena trudności poszczególnych etapów prawnej rejestracji działalności gospodarczej przez respondentów

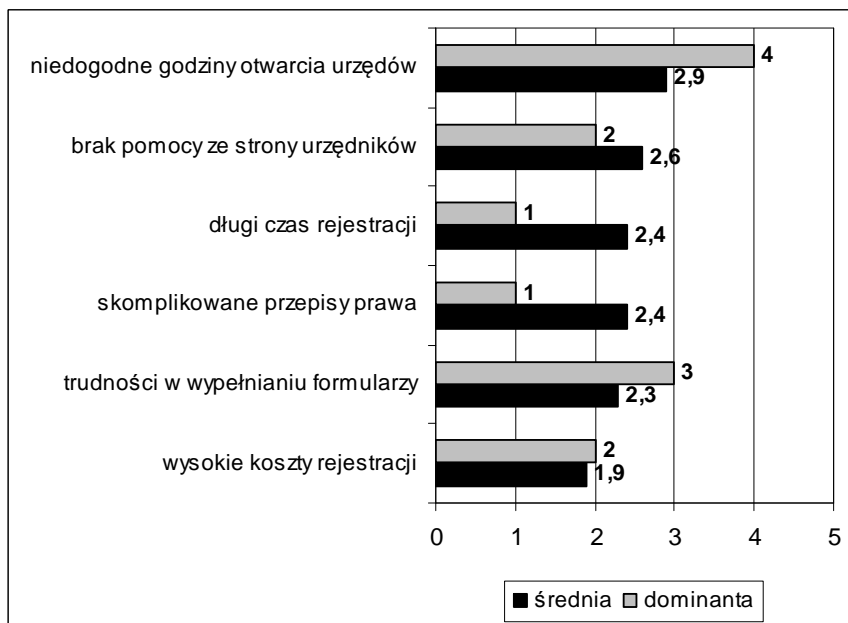
Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badań.

W dalszej kolejności poddano analizie czynniki, które powodowały trudności w procesie prawnej rejestracji działalności gospodarczej. Respondenci oceniali przyczyny problemów związanych z rejestracją firmy w skali od 1 (bardzo małe

znaczenie), do 5 (bardzo duże znaczenie). Ocenę tych przyczyn zaprezentowano na rysunku 4.

Rysunek 4. Przyczyny problemów związanych z rejestracją działalności gospodarczej przez respondentów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badań.

Obok niedogodnych godzin otwarcia urzędów pozostałe przyczyny kłopotów związanych z procesem rejestracji działalności gospodarczej były oceniane raczej na niskim poziomie. Druki na których należy dokonać zgłoszenia wydają się średnio skomplikowane, ponadto nie bardzo można liczyć na pomoc ze strony urzędników. Z kolei ankietowani, co do kosztów rejestracji byli zgodni – nakłady pieniężne w trakcie rejestracji są raczej niskie.

Szerszy kontekst prowadzonych badań pozwolił na wyciągnięcie dalszych wniosków w odniesieniu do prawnego obszaru podejmowania działalności gospodarczej:

- respondenci wybierali przede wszystkim (69%) opodatkowanie podatkiem dochodowym na zasadach ogólnych według skali progresywnej przy jednoczesnym rozliczaniu działalności z wykorzystaniem podatkowej księgi przychodów i rozchodów,
- w niektórych przypadkach podjęcie działalności gospodarczej związane było z wcześniejszym uzyskaniem odpowiednich kwalifikacji zawodowych i zezwoleń, aby zająć się określonymi dziedzinami działalności,

- ponad 60% ankietowanych musiało dokonać dodatkowych zgłoszeń w ramach procesu podejmowania działalności gospodarczej. W głównej mierze były to zgłoszenia dobrowolne do firmy ubezpieczeniowej oraz do straży pożarnej, związane z przepisami przeciwpożarowymi i BHP,

O ile z perspektywy czasu aż 94% badanych osób przyznało, iż popełniło pewne błędy w procesie planowania własnego biznesu i określenia jego aspektów menedżerskich, o tyle nikt nie ma zastrzeżeń odnośnie procesu prawnego rejestracji działalności gospodarczej i dokonanych wyborów w tym zakresie.

Wśród rad dla przyszłych przedsiębiorców respondenci zalecają dokładne rozeznanie się w procesie rejestracji działalności gospodarczej oraz rodzajach wymaganych dokumentów. Ważne jest, aby zapoznać się z kolejnością dokonywania poszczególnych czynności, dzięki czemu można zaoszczędzić czas, uniknąć stresu i zbędnych odwiedzin urzędów. Pomocy najlepiej szukać w internecie, u doświadczonych znajomych, czy też w biurach rachunkowych, które niejednokrotnie oferują pomoc przy zakładaniu i rozwijaniu działalności gospodarczej,

Podsumowanie

Obszary: menedżerski i prawny stanowią dwa główne wymiary decyzyjne procesu podejmowania działalności gospodarczej. Przeprowadzone badania empiryczne wskazują, iż respondenci więcej trudności zauważają w odniesieniu do biznesowych aspektów zakładania firmy.

Obecnie wprowadzono zmiany w prawnej procedurze rejestracji działalności gospodarczej dla osób fizycznych w postaci tzw. „jednego okienka”¹⁷. Respondenci w 2008 roku wskazywali również na potrzebę usprawnienia procesu rejestracji działalności gospodarczej poprzez załatwianie wszelkich formalności w jednym miejscu, które powinno pełnić funkcję kompleksowej obsługi przedsiębiorcy. Obecne rozwiązanie wydaje się jednak nie spełniać jeszcze do końca tego postulat¹⁸

W ocenie badanych osób proces rejestracji przedsiębiorstwa utrudniają nieco skomplikowane formularze zgłoszeniowe, a przy tym brak pomocy ze strony urzędników. Wskazane jest, aby osoba przyjmująca zgłoszenia od osób zainteresowanych założeniem własnego biznesu posiadała szeroką wiedzę w tym zakresie i była skłonna do pomocy w razie potrzeby. Zaangażowani w badania właściciele firm oczekują też zmniejszenia wysokości podatków i szerszego wprowadzenia ulg, w tym dla przedsiębiorców podejmujących działalność

¹⁷ zob. np. „Jedno okienko” Poradnik dla gmin, Ministerstwo Finansów, 2009 [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu: www.mg.gov.pl; stan na dzień: 24.06.2009.

¹⁸ Jedno okienko to fikcja. Wciąż nie działa [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu: msp.money.pl; stan na dzień: 24.06.2009.

gospodarczą po raz pierwszy. Obok rozwiązań usprawniających prawną rejestrację działalności gospodarczej uzasadnione wydaje się również wprowadzanie systemowych rozwiązań wspierających tworzenie biznesowej koncepcji biznesu dla nowych przedsiębiorców. Można do nich zaliczyć: różnego rodzaju kursy, szkolenia, doradztwo, coaching, mentoring, czy benchmarking.

Oceniając wartość poznawczą przeprowadzonych badań należy podkreślić ich pilotażowy charakter uniemożliwiający uogólnienie wyciągniętych wniosków. Badania z pewnością wymagają kontynuacji, szczególnie w kontekście skuteczności programów wspierających podejmowanie działalności gospodarczej.

Bibliografia

- Czermiński A., Czerska M., Nogalski B., Rutka R., Apanowicz J., *Zarządzanie organizacjami*, TNOiK, Toruń, 2002.
- Dolna-Ciemniakowska M., Wesołowska A., *Zakładamy firmę*, Wydawnictwo Difin, Warszawa 2007.
- Griffin R.W., *Podstawy zarządzania organizacjami*, PWN, Warszawa, 2004.
- Grudzewski W., Hejduk I., *Projektowanie systemów zarządzania*, Wydawnictwo Difin, Warszawa, 2001.
- „Jedno okienko” Poradnik dla gmin, Ministerstwo Finansów, 2009 [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu: www.mg.gov.pl; stan na dzień: 24.06.2009.
- Jedno okienko to fikcja. Wciąż nie działa [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu: msp.money.pl; stan na dzień: 24.06.2009.
- Kusak Ł., Jak wybrać najkorzystniejsze źródło finansowania, „ABC finansów”, dodatek do „Serwisu Finansowo – Księgowego”, nr 26(480) z 29 czerwca 2004.
- Lachiewicz S. (red.), *Małe firmy w regionie łódzkim*, Wydawnictwo PŁ, Łódź 2003.
- Markowski W., *ABC small business'u*, MARCUS S. C., Łódź, 2004.
- Młodzikowska D., Bjorn L., *Jednoosobowa firma.*, Wydawnictwo BL Info Polska, Gdańsk, 2004.
- Mohr A., *Zarządzanie wzrostem firmy*, Wydawnictwo HELION, Gliwice, 2006.
- Pawlak Z., *Biznesplan: zastosowania i przykłady*, Poltext, Warszawa, 2006.
- Piasecki B. (red.), *Ekonomika i zarządzanie małą firmą*, PWN, Warszawa-Łódź, 2001.
- Safin K., *Zarządzanie małą firmą*, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu, Wrocław 2002
- Skrzypek J., Filar E., *Biznes plan*, Poltext, Warszawa 2007.
- Staroń W., *Menedżerskie i prawne aspekty podejmowania działalności gospodarczej w Polsce*, praca dyplomowa, Wydział Organizacji i Zarządzania, Politechnika Łódzka, Łódź 2008.
- Ustawa o swobodzie działalności gospodarczej z dnia 2.07.2004, Dz. U, nr 173, poz. 1807 z późn. zmianami.